

Loppuraportti Helsingin Sanomain Säätiölle
8.1.2024

Hankkeen nimi: Toimittajien yksilöllistyvät polut: Laadullinen seurantatutkimus

Myöntövuosi: 2020

Myönnetty summa: 168 000 euroa

Hanke alkoi: 1.10.2020

Hake päättyi: 1.10.2023

Hankkeeseen muualta saatu rahoitus: -

Vastuhenkilö (nimi, asema ja organisaatio): Hanketta johtavat tenure track -professori Laura Ahva (TUNI) ja yliopistotutija Esa Reunanen (TUNI).

Muut tutkijat: ovat yliopistonlehtori Kari Koljonen (TUNI), tutkimusvastaava Milla Järvipetäjän (Turun AMK) sekä koulutus- ja tutkimuspäällikkö Samuel Raunio (Turun AMK).

Tiivistelmä hankkeesta: "Toimittajien yksilöllistyvät polut" on laadullinen tutkimus, jossa seurataan noin neljäkymmenen journalismin opiskelijan elämää ja uravalintoja kaikkiaan kymmenen vuoden ajan. Nyt raportoitava tutkimus on pitkän hankkeen alkutaipale. Hanke tuottaa tietoa muuttuvasta ammattikentästä yksilötasolla. On ennustettu, että toimittajiksi nyt valmistuvat nuoret tulevat vaihtamaan joustavasti alaa viestinnän kentällä. Pitääkö tämä paikkansa Suomessa?

Hankkeen tavoite: 1) *Hämärtyvä journalismi:* millaisia käsitteitä tarvitaan jäsentämään ymmärrystä journalismin roolista viestinnän ammattikentän osana 2020-luvulla? 2) *Viestinnän ammatillinen kenttä 2020-luvulla:* millaiset tilanteet ja rakenteet määrittävät urapolkuja vuosikymmenen eri vaiheissa ja mitä nämä polut kertovat kentästä ja sitä ympäröivästä yhteiskunnasta? 3) *Journalistiksi kouluttautuneiden ammatilliset identiteetit ajan edetessä:* millaisia ovat ne motivaatiot ja harkintaresurssit, joilla ammatillisia valintoja kulloinkin tehdään (talous, itseilmaisuus, vaikuttaminen, arvostus, yksityiselämä, sattuma)?

Tavoite saavutettiin: Tämän osahankkeen osalta tavoite saavutettiin hyvin (5), mutta vasta

pitkäaikaisen seurannan vuoksi voimme vastata kaikkiin esitettyihin kysymyksiin ja siksi tutkimuksen jatkaminen on olennaista.

Keskeiset tulokset: Keskeisiä teemoja, joita tutkimuksessamme seurataan ovat: ammatillisen profiilin muodostuminen, elämäntilanne, maailmantilanteen heijastuminen omaan elämään, työssä jaksaminen, journalististen arvojen mieltäminen, työmarkkinakokemukset ja tulevaisuuden odotukset. Näistä teemoista löytää tuloksia hankkeen julkaistuista raporteista.

Mitä tulee journalismin ja viestinnän kentän sekoittumiseen, eli tämän rahoitusohjelman keskeiseen teemaan, voimme todeta, että ensimmäisen seurantajakson jälkeen Tampereen yliopistossa tai Turun ammattikorkeakoulussa journalismia opiskelleista valtaosa on suuntautumassa joko journalistiksi tai viestijäksi, ei niinkään yleisesti media-alalle. Puolet tutkimukseemme osallistuvista työskenteli vuosina 2021–2022 yksinomaan journalistina ja vajaa neljännes vain viestinnän ammateissa. Kaikkiaan 32 osallistujaa 43:sta työskenteli kyseisellä ajanjaksolla vain yhdessä ammatissa. Edellisellä, vuoteen 2020 päättyneellä tarkastelujaksolla media-alan sekatyö oli ollut huomattavasti yleisempää; 15 osallistujaa oli tuolla ajanjaksolla työskennellyt kahdella tai kolmella media-alan sektorilla. Muutamat osallistujat kertoivat haastatteluissamme toiminimen perustamisesta tai kevytyrittäjyyden aloittamisesta, mutta päätoimisia mediayrittäjiä ei vuoden 2023 alkaessa ollut ainuttakaan.

Nämä tulokset osoittavat mielestämme sen, että ainakaan urapolun alkuvaiheilla journalistisen koulutuksen saaneet henkilöt eivät hakeudu median sekatyöläisiksi. Tutkinnon suorittamisen jälkeen (ja sen ohessa, opintojen loppuvaiheessa) on tyyppisempää alkaa profiloitua joko journalistiseen tai viestinnälliseen työhön.

Aineisto on rikasta, ja koska tavoitteenamme on koostaa pitkäaikainen ura- ja elämänpoluista, analysoimme kertynyttä materiaalia uudelleen seurannan edetessä ja raportoimme sitä myös tulevaisuuden tutkimusjulkaisuissa.

Hankkeen julkaisut, artikkelit ja kirjoitukset:

Ahva, Laura; Järvi­petäjä, Milla; Koljonen, Kari; Raunio, Samuel; Reunanen, Esa (2022): *Lähtöjä median ammattipoluille: Journalismia opiskelevien käsityksiä media- ja viestintäalan ammateista sekä omasta tulevaisuudestaan alalla.*

<https://trepo.tuni.fi/handle/10024/137109>

Järvi­petäjä, Milla; Koljonen, Kari; Raunio, Samuel; Reunanen, Esa & Ahva, Laura (2024, tulossa) *Siirtymiä median ammattikentällä: Journalismia opiskelleiden valintoja ja ajatuksia opintojen ja työelämän nivelvaiheessa.*

Journalismia opiskelleiden tulevaisuusorientaatiot ja median ammattikentälle sijoittuminen (työotsikko). Tieteellinen artikkeli, tulossa 2024.

Esitelmät tieteellisissä konferensseissa:

Tutkimushanketta esiteltiin Median- ja viestinnän tutkimuksen päivillä Turussa 8.4.2022.

Muut esitykset, luennot ja koulutukset: Tuloksista on kerrottu Tammer Nova Rotaryklubin kokouksessa Tampereella 1.6.2022, Pirkanmaan Journalistien tilaisuudessa Tampereella 28.9.2022 ja maakuntaliittojen viestintäpäälliköille Tampereella 7.9.2023.

Lisäksi hankkeen tutkijat ovat esitelleet havaintoja ja tuloksia mm. omien yksiköidensä tutkimusseminaareissa ja henkilöstökokouksissa sekä opetuksessa ja Helsingin Sanomain Säätiön omassa seminaarissa.

Valmistuneet opinnäytetyöt: -

Hankkeen saama medianäkyvyys: Verkkosivuille on koottu tietoa tutkimuksesta. Lisäksi opiskelijoilla on teetetty sivuille jo vakiintuneessa asemassa olevien toimittajien uratarinoita. Sivustolla on noin 2000 käyntiä vuodessa. Hankkeen sivut: <https://toimittajienpolut.turkuamk.fi/>.

Suomen Lehdistö (2023): Kesätoimittajien rekrytointi on vaikeutunut: "Mielikuva maakuntalehdistä voi olla vähän pölyinen". 2.3.2023. Uutisessa haastateltu hankkeen tutkijaa.

Suomen Lehdistö (2022) "Vanhojen missio sekoittuu maalaisjärkeen", sanoo objektiivisen journalismin ajatukseen kriittisesti suhtautuva Hanna Hantula. 13.10.2022. Uutisessa haastateltu hankkeen tutkijaa.

Hankkeessa syntyneet tutkimusaineistot: Hanke on kolmen vuoden aikana edennyt suunnitelman mukaan. Tutkimusryhmä aloitti aineistonhallintasuunnitelman ja tutkimuslupien ja sopimusten tekemisellä. Tämän jälkeen suunniteltiin hankkeen aikataulu ja eteneminen. Tutkimukseen rekrytoitiin 43 loppuvaiheen opiskelijaa Tampereen yliopiston ja Turun ammattikorkeakoulun journalismin opiskelijoiden joukosta. Kolmen vuoden jälkeen koko joukko on edelleen mukana tutkimuksessa.

Aineistoa on kerätty kahden laajan laadullisen haastattelukierroksen avulla. Ensimmäinen tehtiin vuoden 2021 alussa ja toinen vuoden 2023 alussa. Tässä välissä osallistajat vastasivat pieneen välikyselyyn ja kuvatehtävään vuonna 2022. Haastattelijoina ovat toimineet hankkeen tutkijat. Aineisto on litteroitu Tutkimustie oy:n palveluna. Aineisto on koottu ja analysoitu Atlas.ti-ohjelmiston avulla ryhmän yhteistyönä. Tutkimusraportit ja muut julkaisut on kirjoitettu yhteistyönä.

Aineistojen tallennuspaikka mahdollista jatkokäyttöä varten: Koko tutkimuksen päätyttyä (v. 2031) osallistajat voivat päättää, antavatko he luvan haastattelulitteraattien siirtämiseen Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon, joka toimii henkilötietojen käsittelijänä. Tietoarkisto arvioi aineiston arkistoitavuuden, tekee tarvittaessa anonymisointiin liittyviä poistoja ja muokkaa aineiston pitkäaikaissäilytykseen ja jatkokäyttöön soveltuvaksi.

Hankkeen jatko: Aiomme julkaista hankkeen tuloksista lisää tieteellisiä tuloksia teemoittain, ja ensimmäinen artikkeli kahden vuoden seurannasta on nyt tekeillä.

Seuraavien vuosien välihaastattelut (v. 2024, 2025) tehdään omien töiden ohessa verkkokyselyin (TUNI) ja mahdollisen täydentävän rahoituksen turvin (Turun AMK). Nämä välihaastattelut tehdään sen vuoksi, että yhteys osallistujiin säilyisi ja että saisimme tietoa heidän senhetkisestä elämästään ja sen suhteesta kulloiseenkin yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Uutta suurempaa tutkimusrahoitusta tarvitaan ja haetaan vuosille 2026–2027, ja vielä tämän jälkeen vuosille 2029–2030, jolloin on tarkoitus toteuttaa vielä laajat teemahaastattelut.

8.1.2024

Laura Ahva
Tenure track -professori
Tampereen yliopisto
050 5099 219